

نخستین گزارش آلودگی ماهی قزل آلا رنگین کمان (*Oncorhynchus mykiss*) به انگل میکسوبولوس سربرالیس (*Myxobolus cerebralis*) در ایران

مسعود حقیقی

مرکز تحقیقات ماهیان سردآبی کشور

پست الکترونیکی مسئول مقاله: masoud126@yahoo.com

اکثر عفونت های انگلی در مزارع پرورش ماهی در نتیجه آلودگی با انگل های پروتوزوآ ایجاد می شود که مشکلاتی را برای صنعت آبرزی پروری به همراه دارد. بیماری چرخش در سراسر جهان و در تمام گونه های ماهی قزل آلا و ماهی آزاد گزارش شده است. عامل این بیماری انگل میکسوبولوس سربرالیس است. خصوصاً ماهی قزل آلا رنگین کمان به این بیماری حساس می باشد. این بیماری در ماهی قزل آلا با سن کمتر از ۶ ماه بسیار شدید است. در ماهیان جوان، این انگل به بافت غضروفی حمله ور می شود. آلودگی ستون فقرات ماهی به عفونت های میکسوبولوس سربرالیس موجب سیاه شدن ناحیه دمی و انحناى ستون فقرات ماهی می شود. وجود این انگل در غضروف ناحیه سر موجب بد شکلی ها در سر و فکین ماهی می شود و حال آنکه وجود این انگل در کپسول شنوایی موجب اختلال در جهت یابی ماهی شده و ماهی به دنبال دم خود چرخش می کند. اسپورهای میکسوبولوس سربرالیس بیضی شکل و دارای دو کپسول قطبی مجزا هستند. در این بررسی تعداد ۵ ماهی قزل آلا رنگین کمان با میانگین طول کل بدن ۱۰ سانتی متر، علایم بیماری چرخش مانند سیاه شدن ناحیه دمی و شنای چرخشی را از خود نشان دادند. در بررسی آزمایشگاهی و تهیه لام مرطوب از سر ماهی مبتلا، اسپورهای انگل مشاهده شد. شدت شیوع بیماری و تعداد تلفات بسیار پایین بود. اگرچه در بسیاری از مناطق جهان تلفات ناشی از این بیماری شدید و چشمگیر گزارش شده است ولی شدت این بیماری در ایران چشمگیر نیست. وجود انگل بیماری چرخش در ماهیانمستعد، همیشه به معنای همه گیری و تلفات سنگین نیست بلکه این بیماری به صورت انفرادی هم مشاهده شده است که کماهمیت تلقی گردیده است. لذا با توجه به این که در ایران تاکنون بیماری چرخش به شکل همه گیری گزارش نشده است، این نظریه مطرح می شود که بیماری در ایران به صورت انفرادی وجود دارد و تلفات ناشی از این بیماری بسیار کم و بیاهمیت است. با این وجود، باید مراقب بود و مانع از همه گیر شدن آن در صنعت آبرزی پروری کشور شد.

واژه های کلیدی: انگل میکسوبولوس سربرالیس؛ ماهی؛ قزل آلا رنگین کمان؛ ایران